

Deze brochure is een uitgave van het NIVEL in 2006. De gegevens mogen met bronvermelding (J. Muysken, R.J. Kenens & L. Hingstman, *Cijfers uit de registratie van verloskundigen – peiling 2006*, NIVEL 2006) worden gebruikt. Gezien het openbare karakter van NIVEL publicaties kunt u altijd naar deze pdf doorlinken.

De brochure is, indien voorradig, te bestellen via receptie@nivel.nl. U kunt zich ook aanmelden voor de verzendlijst: <http://www.nivel.nl/oc2/page.asp?PageID=3863>

Ga (terug) naar de website: <http://www.nivel.nl/beroepeninzorg>

Cijfers uit de registratie van verloskundigen

peiling 2006

Nederlands instituut voor
onderzoek van de gezondheidszorg

**Cijfers uit de registratie van beroepen in de
gezondheidszorg**

**CIJFERS UIT DE REGISTRATIE VAN
VERLOSKUNDIGEN**

Peiling 2006

J. Muysken
R.J. Kenens
L. Hingstman

November 2006

NIVEL
Postbus 1568, 3500 BN UTRECHT
Telefoon: 030 - 27 29 700
Internet: www.nivel.nl
E-mail: nivel@nivel.nl

Het NIVEL verzamelt en verspreidt kennis en informatie over structuur en functioneren van de gezondheidszorg.

Tot de activiteiten van het NIVEL behoren het verrichten van wetenschappelijk onderzoek, registratie- en documentatieactiviteiten alsmede het beheren van een (algemeen toegankelijke) bibliotheek.

Deze brochure staat ook op onze internetpagina:
<http://www.nivel.nl/beroepeninzorg>.

INHOUD	pag.
1. INLEIDING	5
2. PRAKTISERENDE VERLOSKUNDIGEN	8
- Aantal en groei	8
- Vestiging en vertrek in de eerstelijns verloskunde	9
- Leeftijd	13
- Praktijkvorm eerstelijnsverloskundigen	14
- Opleidingsplaats	15
- Aantal praktijken	16
- Lidmaatschap KNOV	17
- Vervolgopleidingen	18
- Spreiding en dichtheid	20
3. AFGESTUDEERDE VERLOSKUNDIGEN	26
- Aantal	26
- Werkzaamheden	26
- Zoekgedrag afgestudeerde verloskundigen	26
4. SAMENVATTING	34
5. BEGRIPPEN	36

1. INLEIDING

Het NIVEL beschikt over een aantal registraties van beroepsbeoefenaren in de gezondheidszorg (huisartsen, verloskundigen, fysiotherapeuten, ergotherapeuten, oefen-therapeuten Cesar en Mensendieck). Het registratieproject van verloskundigen is in 1983 van start gegaan met de ondertekening van een samenwerkingsovereenkomst tussen de toenmalige Nederlandse Organisatie van Verloskundigen (NOV) en het NIVEL.

Het doel van het registratieproject is informatie te verzamelen over het aantal personen dat in de verloskunde werkzaam is. In het project zijn een tweetal registraties opgenomen, te weten:

1. de registratie van praktiserende verloskundigen en
2. de registratie van afgestudeerde verloskundigen.

Registratie van praktiserende verloskundigen

Op basis van gegevens uit dit registratiesysteem kunnen onder andere de volgende vragen beantwoord worden:

- hoeveel verloskundigen zijn er in Nederland werkzaam?
- wat is de leeftijdsopbouw van alle praktiserende verloskundigen?
- hoeveel verloskundigen hebben zich gevestigd en hoeveel hebben de praktijk neergelegd?
- op welke wijze vestigt men zich?
- wat is de praktijkvorm waarin verloskundigen werkzaam zijn?
- welk deel van de verloskundigen is klinisch werkzaam?
- hoe is de spreiding en dichtheid van de beroepsgroep over Nederland?

Belangrijke gegevensbronnen waaruit het registratieproject verloskundigen zijn informatie krijgt zijn de Koninklijke Nederlandse Organisatie van Verloskundigen (KNOV) en de opleidingen: Verloskunde Academie Amsterdam (VAA), Verloskunde Academie Groningen (VAG) "Catharina Schrader", Vroedvrouwenschool te Maastricht en Stichting Rotterdamse Opleiding tot verloskundige (SROV).

Daarnaast worden jaarlijks door het NIVEL, via schriftelijke en telefonische enquêtes, gegevens verzameld bij de verloskundige zelf. De respons op deze enquête schommelt jaarlijks rond de 98%. Op basis hiervan is het NIVEL in staat om statistische overzichten te publiceren vanaf 1 januari 1970.

Gezien de opzet van het registratiesysteem van werkzame verloskundigen kunnen in het licht van achteraf uitgevoerde correcties en toevoegingen, reeds gepubliceerde cijfers bijgesteld worden. De gegevensbestanden worden dus niet 'bevroren'.

Registratie van afgestudeerde verloskundigen

Sinds 1 januari 1986 beschikt het NIVEL over een registratie van afgestudeerde verloskundigen. Onder deze groep verloskundigen wordt verstaan diegenen die sinds 1986 de opleiding tot verloskundige hebben voltooid en nog niet werkzaam zijn als verloskundige (en daartoe de plannen niet hebben opgegeven) óf alleen als waarneemster gewerkt hebben.

De gegevens worden verkregen via een enquête die jaarlijks op de peildatum (1 januari) onder alle verloskundigen wordt gehouden die de opleiding in het daaraan voorafgaande jaar hebben voltooid of in een vorige peiling te kennen hebben gegeven dat zij (nog) geen vaste werkring hebben gevonden en nog op zoek zijn naar een praktijk. De respons op deze enquête schommelt jaarlijks rond de 90%.

Met deze gegevens kunnen onder andere de volgende vragen beantwoord worden:

- hoeveel verloskundigen hebben jaarlijks de opleiding voltooid?
- hoeveel van hen zijn werkzaam als verloskundige en in welke functie?
- hoeveel verloskundigen zijn op zoek naar een eigen praktijk en hoeveel naar een vast loondienstverband?
- welke voorkeuren hebben praktijkzoekende verloskundigen met betrekking tot de praktijkvorm en de vestigingsplaats?

Opmerkingen:

Gezien de ontwikkelingen binnen de beroepsgroep zijn in deze brochure expliciet cijfers opgenomen over verloskundigen die in loondienst van een gezondheidscentrum, Stichting Thuisbevalling Nederland of een vergelijkbare instelling/stichting werken. In de brochures van vóór de peiling 2003 werden zij tezamen met de verloskundigen in een eigen praktijk of maatschap als “zelfstandig gevestigde verloskundigen” aangeduid. In deze brochure is dat alleen het geval indien er een historische vergelijking wordt gemaakt, bijvoorbeeld bij de verdeling van het aantal verloskundigen naar praktijkvorm (pag. 15).

Met ingang van de peiling van 1 januari 2005 is de definitie van de praktijkvorm veranderd; werd de praktijkvorm voorheen bepaald door het aantal zelfstandig gevestigde verloskundigen in een praktijk¹, in de nieuwe definitie wordt uitgegaan van zowel zelfstandig gevestigde verloskundigen als van verloskundigen die in loondienst zijn van een zelfstandig gevestigde verloskundige (zie ook het onderdeel “Begrippen”).

¹) Zelfstandig gevestigd óf in loondienst van een gezondheidscentrum, Stichting Thuisbevalling Nederland (STBN) of vergelijkbare instelling/stichting.

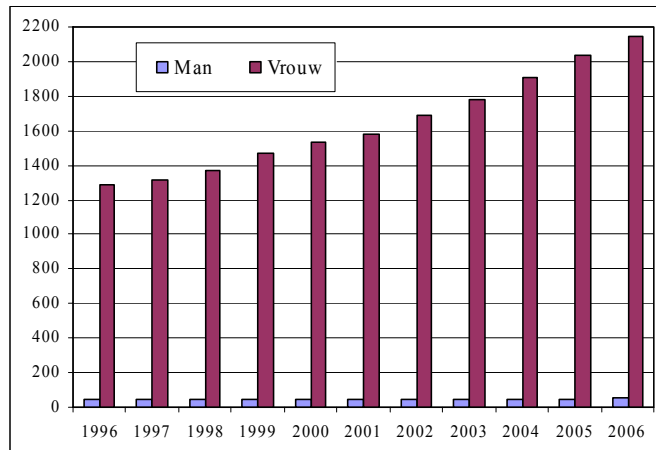
2. PRAKTISERENDE VERLOSKUNDIGEN

Aantal en groei

Op 1 januari 2006 zijn er in Nederland 2.197 praktiserende verloskundigen. Onder hen bevinden zich 51 mannen (2%). Vergeleken met de vorige peiling (2005) is het aantal praktiserende verloskundigen met 117 toegenomen, hetgeen overeenkomt met een groei van 6%.

In figuur 1 is het aantal praktiserende verloskundigen naar geslacht in de periode 1996-2006 in beeld gebracht. In die periode is het totaal aantal verloskundigen met 865 toegenomen. Dit komt neer op een groei van 63%.

Figuur 1: Aantal praktiserende verloskundigen naar geslacht, op 1 januari

Wat de functie van praktiserende verloskundigen betreft, blijkt dat op 1 januari 2006 het grootste deel (59%) in een eigen praktijk of maatschap werkzaam is (tabel 1). Ruim 32% van de verloskundigen werkt in loondienst; zij werken ofwel in een ziekenhuis (22%) ofwel in loondienst van een zelfstandig gevestigde verloskundige (7%). Een klein deel (3%) werkt in loondienst van een gezondheidscentrum,

Stichting Thuisbevalling Nederland (STBN) of vergelijkbare instelling/stichting. De overige verloskundigen (9%) zijn werkzaam als waarnemer (freelancer).

Tabel 1: Verdeling van het aantal praktiserende verloskundigen naar functie¹, op 1 januari (1996-2006)

	1 ²		2		3		4		5		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
1996	937	70,3			185	13,9	118	8,9	92	6,9	1.332	100,0
1997	978	72,1			199	14,7	105	7,7	75	5,5	1.357	100,0
1998	1.001	70,7			208	14,7	101	7,1	106	7,5	1.416	100,0
1999	1.050	69,3			226	14,9	125	8,3	114	7,5	1.515	100,0
2000	1.089	69,1			240	15,2	129	8,2	118	7,5	1.576	100,0
2001	1.148	70,6			249	15,3	130	8,0	100	6,1	1.627	100,0
2002	1.183	68,3			293	16,9	165	9,5	90	5,2	1.731	100,0
2003	1.146	62,8	62	3,4	322	17,6	151	8,3	144	7,9	1.825	100,0
2004	1.187	60,7	69	3,5	384	19,6	182	9,3	133	6,8	1.955	100,0
2005	1.240	59,6	66	3,2	441	21,2	171	8,2	162	7,8	2.080	100,0
2006	1.301	59,2	63	2,9	481	21,9	162	7,4	190	8,6	2.197	100,0

¹ Toelichting functies:

1 = eigen praktijk/maatschap

2 = in loondienst van gezondheidscentrum, STBN of vergelijkbare instelling/stichting

3 = klinisch werkzaam

4 = in loondienst van zelfstandig gevestigde verloskundige

5 = waarnemer

² 1995 t/m 2002: inclusief functie 2.

Vestiging en vertrek in de eerstelijns verloskunde

In 2005 hebben 91 verloskundigen zich in een eigen praktijk of maatschap gevestigd. Daarnaast zijn er 17 in loondienst van een gezondheidscentrum, Stichting Thuisbevalling Nederland (STBN) of een vergelijkbare instelling/ stichting begonnen.

Naast de 108 verloskundigen die zich hebben gevestigd, hebben 52 verloskundigen in 2005 de praktijk neergelegd. Per saldo is in 2005 het aantal verloskundigen, werkzaam in een eigen praktijk of maatschap óf in loondienst van een gezondheidscentrum, Stichting Thuisbevalling Nederland of vergelijkbare instelling/stichting, met 56 toegenomen.

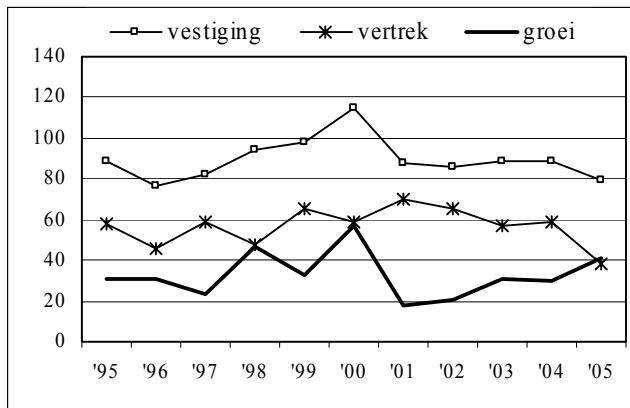
Tabel 2: *Aantal nieuw gevestigde verloskundigen en het aantal verloskundigen dat de eerstelijns praktijk heeft neergelegd¹ (1993-2005)*

	Praktijk begonnen	Praktijk neergelegd	Saldo
1993	75	45	30
1994	66	34	32
1995	83	54	29
1996	75	45	30
1997	82	59	23
1998	99	50	49
1999	107	71	36
2000	132	67	65
2001	104	83	21
2002	104	79	25
2003	111	72	39
2004	116	77	39
2005	108	52	56

¹ Dit betreft zowel verloskundigen met een eigen praktijk/maatschap als verloskundigen in loondienst van gezondheidscentrum, Stichting Thuisbevalling Nederland of vergelijkbare instelling/stichting.

In figuur 2 worden de vestigings- en vertrekcijfers over de periode 1995-2005 vergeleken. Daaruit blijkt dat het vestigingscijfer in 2005 iets is afgenomen. Het vertrekcijfer is veel sterker gedaald. Wij zien dan ook dat het groeicijfer gestaag toeneemt. Ondanks eerdere schommelingen vertoont de groei van eerstelijns verloskundigen de laatste jaren een licht stijgende lijn.

Figuur 2: Vestigings-, vertrek- en groei cijfers van het aantal zelfstandig gevestigde verloskundigen in % (1995-2005)

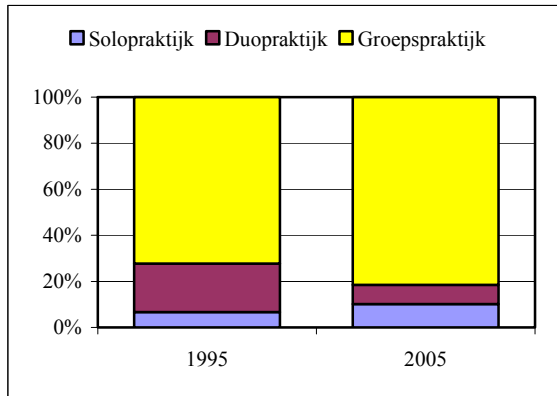

Praktijkvorm nieuw gevestigde verloskundigen

Van de 108 verloskundigen die zich in 2005 zelfstandig hebben gevestigd of in loondienst van een gezondheidscentrum, STBN of vergelijkbare instelling/stichting zijn gaan werken, is het grootste deel (82%) in een groepspraktijk gaan werken. Dit is hoger dan 10 jaar geleden (figuur 3). In 1995 begon namelijk 72% van de verloskundigen in een groepspraktijk. Het aantal verloskundigen dat in een solopraktijk is begonnen, is iets toegenomen, namelijk van 7% in 1995 tot 10% in 2005. Het aandeel verloskundigen dat zich in een duopraktijk heeft gevestigd is in dezelfde periode afgenomen (van 21% tot 8%).

Van de 88 verloskundigen die in 2005 in een groepspraktijk zijn gestart, blijkt 27% zich in een praktijk met drie en 30% zich in een praktijk met 4 verloskundigen te hebben gevestigd. Het grootste deel (43%) is gestart in een praktijk met vijf of meer verloskundigen.

Figuur 3: *Praktijkvorm¹ van de verloskundigen die zich in 1995 en 2005 hebben gevestigd*

¹ Op moment van vestiging.

Vertrekredenen

Uit tabel 3 blijkt dat van de 52 verloskundigen die in 2005 de eerstelijns praktijk neergelegd hebben, 14% wegens ziekte is gestopt en dat zowel om leeftijdredenen als om gezinsomstandigheden 8% niet meer als praktiserend verloskundige werkzaam is. Het merendeel (40%) heeft echter aangegeven dat het aanvaarden van een andere functie binnen de verloskunde de voornaamste reden is om met de eerstelijns praktijk te stoppen. Van hen zijn er negen klinisch gaan werken en vier in loondienst van een zelfstandig gevestigde verloskundige aan de slag gegaan. De overige vier zijn als waarnemster gaan werken.

Tabel 3: *Vertrekredenen van verloskundigen die in 2005 de eerstelijnspraktijk hebben neergelegd*

	abs	%
Ziekte	7	13,5
Overlijden	0	0,0
Vertrek buitenland	1	1,9
Gezinsomstandigheden	4	7,7
Leeftijd	4	7,7
Andere functie als verloskundige	21	40,4
Overig	11	21,2
Onbekend	4	7,7
Totaal	52	100,0

Leeftijd

De beroepsgroep verloskundigen wordt gekenmerkt door een vrij jonge leeftijdsopbouw. Ruim 60% van de verloskundigen is jonger dan 40 jaar, terwijl slechts 8% ouder is dan 55 jaar (tabel 4).

Wordt er onderscheid gemaakt naar functie dan blijkt dat vooral waarnemers en verloskundigen die werkzaam zijn in loondienst van een zelfstandig gevestigde verloskundige een jonge leeftijdsopbouw kennen. Van hen is respectievelijk 76% en 73% jonger dan 40 jaar. Het aandeel 55-plussers is het hoogst onder verloskundigen die in loondienst van een gezondheidscentrum, STBN of een vergelijkbare instelling/stichting werkzaam zijn (11%).

Tabel 4: Leeftijdsverdeling van praktiserende verloskundigen naar functie¹, op 1 januari 2006

	1	2	3	4	5	Totaal ²	
	%	%	%	%	%	abs	%
<25	4,5	9,5	5,5	24,8	33,7	194	8,9
25-29	21,6	30,2	17,2	32,9	30,5	493	22,5
30-34	20,1	7,9	20,5	6,8	8,4	391	17,9
35-39	13,6	19,0	11,7	8,7	3,2	264	12,1
40-44	13,9	9,5	13,0	9,3	11,6	285	13,0
45-49	11,1	7,9	11,3	5,0	3,7	218	10,0
50-54	7,5	4,8	13,0	5,6	3,7	178	8,1
55-59	5,4	4,8	5,5	6,2	3,2	115	5,3
60-64	2,2	6,3	2,1	0,6	1,1	45	2,1
65-69	0,2	-	-	-	1,1	5	0,2
>=70	-	-	-	-	0,0	1	0,0
Totaal	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	2.189	100,0

¹ Toelichting functies:

1 = eigen praktijk/maatschap.

2 = in loondienst van gezondheidscentrum, STBN of vergelijkbare instelling/stichting.

3 = klinisch werkzaam.

4 = in loondienst van zelfstandig gevestigde verloskundige.

5 = waarneemster.

² Van 8 verloskundigen is de leeftijd niet bekend.

Praktijkvorm eerstelijns verloskundigen

Het aandeel eerstelijns verloskundigen dat in een solopraktijk werkt, is tussen 1996 en 2006 afgenomen van 11% tot 5% (tabel 5). Het aandeel dat in een groepspraktijk werkt, is daarentegen sterk gestegen (van 62% in 1996 tot 84% begin 2006). Van de 1.282 verloskundigen die in een groepspraktijk werken, is een kwart werkzaam in een praktijk met drie verloskundigen. Circa 33% werkt in een praktijk met vier verloskundigen en zo'n 42% is werkzaam in een praktijk met vijf of meer verloskundigen.

Het percentage verloskundigen in een duopraktijk is sinds 1990 vrijwel ieder jaar afgenomen. Op 1 januari 2006 werkt 11% van de eerstelijns verloskundigen in een duopraktijk.

Tabel 5: Verdeling van het aantal eerstelijns verloskundigen naar praktijkvorm op 1 januari (1980-2006)

	Solo- praktijk		Duo- praktijk		Groeps- praktijk		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
1980	391	67,6	136	23,5	51	8,8	578	100,0
1985	322	46,8	269	39,1	97	14,1	688	100,0
1990	235	27,6	326	38,3	291	34,2	852	100,0
1995	135	13,2	316	30,8	575	56,0	1.026	100,0
1996	120	11,2	286	26,8	663	62,0	1.069	100,0
1997	107	9,9	288	26,6	689	63,6	1.084	100,0
1998	101	9,2	298	27,0	704	63,8	1.103	100,0
1999	97	8,2	250	21,2	830	70,5	1.177	100,0
2000	88	7,2	243	19,9	889	72,9	1.220	100,0
2001	84	6,5	225	17,4	983	76,1	1.292	100,0
2002	71	5,2	209	15,4	1.073	79,3	1.353	100,0
2003	81	6,0	209	15,4	1.064	78,6	1.354	100,0
2004	73	5,0	183	12,6	1.194	82,3	1.450	100,0
2005	63	4,3	189	12,8	1.222	82,9	1.474	100,0
2006	70	4,6	174	11,4	1.282	84,0	1.526	100,0

Opleidingsplaats

Uitsplitsing naar functie en plaats van opleiding laat zien dat van de praktiserende verloskundigen die de opleiding hebben gevolgd in Rotterdam of Maastricht relatief gezien een groter deel in eigen praktijk of maatschap werkzaam is dan de verloskundigen die de opleiding elders hebben voltooid (zie tabel 6).

Uit tabel 6 blijkt verder dat van alle op 1 januari 2006 praktiserende verloskundigen 19% in het buitenland is opgeleid. Dit aantal neemt ieder jaar toe. Tien jaar geleden was bij-

voorbeeld nog maar 8% van de praktiserende verloskundigen in het buitenland opgeleid.

Van de in het buitenland opgeleide verloskundigen is het merendeel werkzaam in eigen praktijk/maatschap of klinisch werkzaam (respectievelijk 46% en 34%).

Tabel 6: Verdeling van het aantal praktiserende verloskundigen naar functie¹ en plaats van opleiding, op 1 januari 2006

	1	2	3	4	5	Totaal	
	%	%	%	%	%	abs	%
Amsterdam	56,7	4,0	22,8	7,4	9,1	571	100,0
Rotterdam	66,6	1,7	16,0	7,1	8,6	605	100,0
Maastricht	64,6	2,4	19,2	5,6	8,2	588	100,0
Groningen	23,1	3,8	3,8	30,8	38,5	26	100,0
Buitenland ²	46,2	3,7	34,4	8,8	6,9	407	100,0
Totaal	59,2	2,9	21,9	7,4	8,6	2.197	100,0

¹ Toelichting functies:

1 = eigen praktijk/maatschap.

2 = in loondienst van gezondheidscentrum, STBN of vergelijkbare instelling/stichting.

3 = klinisch werkzaam.

4 = in loondienst van zelfstandig gevestigde verloskundige.

5 = waarneemster.

² Gelijktelling.

Aantal praktijken

Nederland telt op 1 januari 2006 466 verloskundigenpraktijken (tabel 7). Bijna tweederde hiervan bestaat uit groepspraktijken. Dit aandeel neemt vrijwel ieder jaar toe; 10 jaar geleden bedroeg het aandeel groepspraktijken bijvoorbeeld nog maar 42%. Het percentage solopraktijken laat juist een afname zien: van 27% in 1996 tot 15% in 2006.

Tabel 7: Verdeling van het aantal verloskundigenpraktijken naar praktijkvorm, op 1 januari (1980-2006)

	Solo- praktijk		Duo- praktijk		Groeps- praktijk		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
1980	391	82,3	68	14,3	16	3,4	475	100,0
1985	322	65,7	137	28,0	31	6,3	490	100,0
1990	236	48,1	165	33,6	90	18,3	491	100,0
1995	141	29,9	163	34,5	168	35,6	472	100,0
1996	124	26,5	148	31,6	196	41,9	468	100,0
1997	112	24,2	149	32,3	201	43,5	462	100,0
1998	106	22,5	159	33,8	206	43,7	471	100,0
1999	99	21,7	128	28,0	230	50,3	457	100,0
2000	89	19,6	127	28,0	238	52,4	454	100,0
2001	85	18,6	116	25,4	256	56,0	457	100,0
2002	74	16,5	106	23,6	269	59,9	449	100,0
2003	83	18,5	105	23,4	260	58,0	448	100,0
2004	73	16,2	92	20,4	287	63,5	452	100,0
2005	63	14,0	95	21,1	293	65,0	451	100,0
2006	70	15,0	88	18,9	308	66,1	466	100,0

Lidmaatschap KNOV

Uit tabel 8 blijkt dat ongeveer 88% van alle praktiserende verloskundigen lid is van de Koninklijke Nederlandse Organisatie van Verloskundigen (KNOV). In totaal gaat het om 1.928 verloskundigen. Vooral onder de verloskundigen in een eigen praktijk/maatschap bevinden zich relatief veel KNOV-leden; 96% van hen is lid. Onder klinisch werkzame verloskundigen bevinden zich relatief de minste leden; 64% heeft een KNOV-lidmaatschap.

Tabel 8: *Verdeling van het aantal verloskundigen naar functie¹ en KNOV-lidmaatschap, 1 januari 2006*

	Lid		Geen lid		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%
1	1.254	96,4	47	3,6	1.301	100,0
2	52	82,5	11	17,5	63	100,0
3	308	64,0	173	36,0	481	100,0
4	141	87,0	21	13,0	162	100,0
5	173	91,1	17	8,9	190	100,0
Totaal	1.928	87,8	269	12,2	2.197	100,0

¹ Toelichting functies:

1 = eigen praktijk/maatschap.

2 = in loondienst van gezondheidscentrum, STBN of vergelijkbare instelling/stichting.

3 = klinisch werkzaam.

4 = in loondienst van zelfstandig gevestigde verloskundige.

5 = waarneemster.

Vervolgopleidingen

Aan alle geënquêteerde verloskundigen is de vraag voorgelegd of men een vervolgopleiding binnen de verloskunde heeft gevolgd of dat men daarmee bezig is en zo nee of men daartoe plannen heeft.

Uit tabel 9 kan worden afgeleid dat 10% van de 1.812 verloskundigen die deze vraag hebben beantwoord een vervolgopleiding binnen de verloskunde heeft afgerond. Eveneens zo'n 10% is daarmee bezig en 21% heeft plannen in die richting. Het zijn vooral de verloskundigen in loondienst van een ziekenhuis die een vervolgopleiding hebben gevolgd, daarmee bezig zijn of daartoe plannen hebben.

Tabel 9: *Relatieve verdeling van het aantal verloskundigen dat een vervolgopleiding binnen de verloskunde heeft gevolgd, daarmee bezig is of daartoe al dan niet plannen heeft¹, naar type functie per 1 januari 2006*

	1	2	3	4	Totaal	
					abs	%
Niet meer werkzaam	58%	22%	12%	8%	122	100%
Zelfstandig gevestigd	63%	19%	10%	8%	1.124	100%
Loondienst gezhcentrum	64%	18%	4%	14%	45	100%
Loondienst ziekenhuis	48%	26%	12%	14%	365	100%
Loondienst zelfstandige	60%	24%	10%	6%	100	100%
Waarneemster	63%	21%	5%	11%	56	100%
Totaal	59%	21%	10%	10%	1.812	100%

¹ Toelichting:

1 = Geen vervolgopleiding gevolgd en ook geen plannen

2 = Geen vervolgopleiding gevolgd maar wel plannen

3 = Wel vervolgopleiding gevolgd

4 = Bezig met vervolgopleiding

Van de groep die heeft aangegeven een vervolgopleiding te hebben gevolgd zegt 11% de Master of Science Verloskunde op het AMC te hebben gedaan, 10% de opleiding tot klinische verloskunde (UMC) en 1% de Masteropleiding Klinische verloskunde (HR&O). Het grootste deel van deze groep (78%) zegt een andere type vervolgopleiding te hebben gevolgd (tabel 10). Van de groep die plannen heeft om een vervolgopleiding te gaan volgen wil 14% de Master of Science Verloskunde op het AMC gaan volgen, 17% de opleiding tot klinische verloskunde (UMC) en 4% de Masteropleiding Klinische verloskunde (HR&O). Ook voor deze groep geldt dat verreweg het grootste deel een ander type vervolgopleiding wil gaan doen.

Tabel 10: Relatieve verdeling van het aantal verloskundigen dat een vervolgopleiding heeft gevolgd, dan wel daarmee bezig is, dan wel plannen daartoe heeft, naar type opleiding

	AMC	HR&O	UMC	Anders	Totaal
Heb plannen tot opleiding	14%	4%	17%	65%	100%
Heb opleiding gevolgd	11%	1%	10%	78%	100%
Bezig met opleiding	18%	6%	12%	64%	100%

Spreiding en dichtheid

Het aandeel verloskundigen met een eigen praktijk of maatschap is het grootst in Overijssel (77%). In de provincie Zeeland treffen we relatief de meeste klinisch werkzamen aan (58%). Gelderland staat bovenaan wat betreft het aandeel verloskundigen dat in loondienst van een zelfstandig gevestigde verloskundige werkt (14%). Tot slot blijkt het aandeel verloskundigen dat in loondienst van een gezondheidscentrum, Stichting Thuisbevalling Nederland of vergelijkbare instelling/stichting werkzaam is, in Flevoland het hoogst te zijn: 45% (tabel 11).

Tabel 11: Verdeling van het aantal praktiserende verloskundigen naar provincie en functie¹, op 1 januari 2006²

	1	2	3	4	Totaal	
	%	%	%	%	abs	%
Groningen	48,9	17,0	27,7	6,4	47	100,0
Friesland	56,3	4,2	32,4	7,0	71	100,0
Drenthe	70,2	4,3	23,4	2,1	47	100,0
Overijssel	77,0	-	17,0	5,9	135	100,0
Flevoland	35,8	45,3	13,2	5,7	53	100,0
Gelderland	66,2	-	20,2	13,7	263	100,0
Utrecht	62,9	3,5	28,8	4,7	170	100,0
N-Holland	59,1	3,3	25,8	11,8	364	100,0
Z-Holland	71,1	2,0	19,5	7,3	395	100,0
Zeeland	34,6	-	57,7	7,7	26	100,0
N-Brabant	65,9	-	28,1	5,9	320	100,0
Limburg	72,0	-	22,9	5,1	118	100,0
Nederland	64,8	3,1	24,0	8,1	2.009	100,0

¹ Toelichting functies:

1 = eigen praktijk/maatschap.

2 = in loondienst van gezondheidscentrum, STBN of vergelijkbare instelling/stichting.

3 = klinisch werkzaam.

4 = in loondienst van zelfstandig gevestigde verloskundige.

² Per provincie wordt het aantal verloskundigen vermeld dat daar werkzaam is. Indien een verloskundige in meer dan één regio werkt, dan telt hij/zij voor alle betreffende provincies mee. Hierdoor kan het aantal dat genoemd wordt achter Nederland afwijken van het aantal dat in tabel 1 wordt genoemd.

Eerstelijns verloskundigen naar praktijkvorm en provincie

In Limburg (14%) en Friesland (10%) werken relatief veel eerstelijns verloskundigen in een solopraktijk. De provincies Drenthe en Limburg kennen het grootste aandeel verloskundigen in een duopraktijk (22%). In Zeeland werken alle eerstelijns verloskundigen in een groepspraktijk. In de provincies Overijssel, Flevoland en Utrecht zit meer dan 90% van de verloskundigen in een groepspraktijk (tabel 12).

Tabel 12: *Relatieve verdeling van het aantal eerstelijns verloskundigen naar provincie en praktijkvorm, op 1 januari 2006*

	solo-	duo-	groeps-	Totaal	
	praktijk	praktijk	praktijk	abs	%
	%	%	%		
Groningen	2,9	17,6	79,4	34	100,0
Friesland	10,2	8,2	81,6	49	100,0
Drenthe	-	22,2	75,0	36	100,0
Overijssel	2,7	5,4	92,0	112	100,0
Flevoland	-	-	91,3	46	100,0
Gelderland	2,4	12,4	85,2	210	100,0
Utrecht	1,7	6,6	91,7	121	100,0
N-Holland	5,5	6,6	87,8	271	100,0
Z-Holland	5,3	10,7	84,0	319	100,0
Zeeland	-	-	100,0	11	100,0
N-Brabant	3,5	18,2	78,4	231	100,0
Limburg	14,3	22,0	63,7	91	100,0
Nederland	4,6	11,5	83,9	1.531	100,0

Verloskundigendichtheid

Op 1 januari 2006 telt Nederland 1.740 vrouwen in de vruchtbare leeftijd (15 t/m 39 jaar) per eerstelijns verloskundige. Tien jaar geleden lag dat aantal fors hoger; toen bedroeg de verloskundigendichtheid nog 3.174.

Maken we onderscheid naar provincie, dan blijkt dat de verloskundigendichtheid in de provincies Flevoland (1.451) en Gelderland (1.497) het hoogst is. Zeeland kent met 4.959 vrouwen in de vruchtbare leeftijd per eerstelijns verloskundige veruit de laagste verloskundigendichtheid. In Zeeland zijn echter relatief veel verloskundigen klinisch werkzaam.

Tabel 13: *Verhouding tussen het aantal vrouwen in de vruchtbare leeftijd (15-39 jaar) en het aantal eerstelijns verloskundigen per provincie, op 1 januari 2006¹*

	Aantal vrouwen in de vruchtbare leeftijd	Aantal eerstelijns verloskundigen	Verloskundigen-dichtheid
Groningen	97.686	34	2.873
Friesland	98.097	49	2.002
Drenthe	69.089	36	1.919
Overijssel	179.344	112	1.601
Flevoland	66.753	46	1.451
Gelderland	314.274	210	1.497
Utrecht	210.891	121	1.743
Noord-Holland	442.453	271	1.633
Zuid-Holland	584.493	319	1.832
Zeeland	54.544	11	4.959
Noord-Brabant	381.512	231	1.652
Limburg	165.027	91	1.813
Nederland (totaal)	2.664.163	1.531	1.740

¹ Per provincie wordt het aantal eerstelijns verloskundigen vermeld dat daar werkzaam is. Indien een verloskundige in meer dan één regio werkt, dan telt hij/zij voor alle betreffende provincies mee. Hierdoor kan het aantal dat genoemd wordt achter Nederland afwijken van het aantal dat in tabel 1 wordt genoemd.

Bron: CBS, NIVEL.

Binnen niet-stedelijke gemeenten is het door de geringe bevolkingsdichtheid en de oudere leeftijdsopbouw van de bevolking, voor een verloskundige moeilijk een rendabele praktijk op te bouwen. Dit zien we dan ook terug aan de lagere verloskundigendichtheid in de niet-stedelijke gemeenten; 2.708 vrouwen in de vruchtbare leeftijd per eerstelijns verloskundige (tabel 14). Naast de niet-stedelijke gemeenten worden ook de zeer stedelijke gemeenten

gekenmerkt door een lage verloskundigendichtheid (2.004). De hoogste dichtheid komt voor in de matig stedelijke gemeenten. Daar is de verhouding één verloskundige per 1.494 vrouwen in de leeftijd van 15-39 jaar.

Tabel 14: Verhouding tussen het aantal vrouwen in de vruchtbare leeftijd (15-39 jaar) en het aantal eerstelijns verloskundigen¹ naar stedelijkheid², op 1 januari 2006

Stedelijkheid van de gemeente	Aantal vrouwen in vruchtbare leeftijd	Aantal eerstelijns verloskundigen	Verloskundigendichtheid
Zeer sterk stedelijk	575.223	287	2.004
Sterk stedelijk	761.830	461	1.653
Matig stedelijk	531.955	356	1.494
Weinig stedelijk	510.775	321	1.591
Niet-stedelijk	284.380	105	2.708
Nederland (totaal)	2.664.163	1.530	1.741

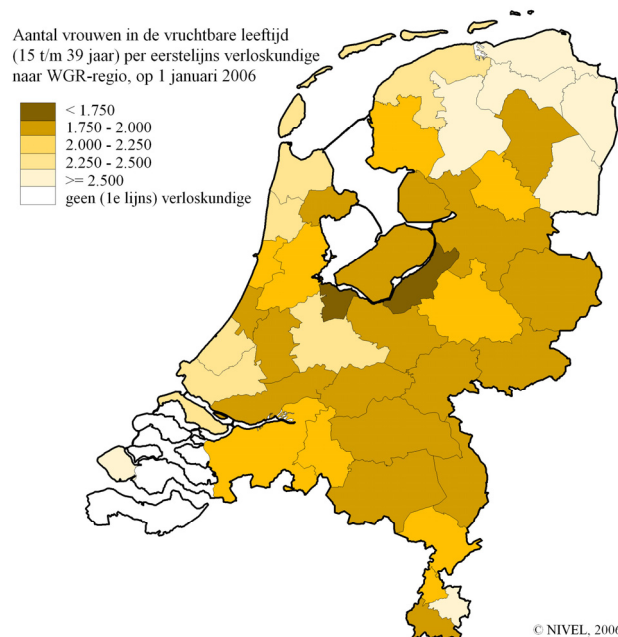
¹ Per type stedelijkheid wordt het aantal eerstelijns verloskundigen vermeld dat daar werkzaam is. Indien een verloskundige in meer dan één gemeente werkt en deze gemeenten hebben een verschillende stedelijkheidsgraad, dan telt hij/zij voor alle betreffende typen mee. Hierdoor kan het aantal dat genoemd wordt achter Nederland afwijken van het aantal in tabel 1.

² Zie voor nadere toelichting het onderdeel 'Begrippen'.

Bron: CBS, NIVEL.

Figuur 4 illustreert nog eens de variatie in verloskundigendichtheid in Nederland, nu per WGR-regio (regio-indeling in het kader van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen). Hierbij dient opgemerkt te worden dat geen rekening gehouden is met het werkgebied van de verloskundige. Uitgangspunt is het praktijkadres van de verloskundige.

Figuur 4: Verloskundigendichtheid (aantal vrouwen in de leeftijd van 15 tot en met 39 jaar per eerstelijns verloskundige) naar WGR-regio¹, op 1 januari 2006

¹ Regio-indeling in het kader van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen.

3. AFGESTUDEERDE VERLOSKUNDIGEN

Aantal

In 2005 hebben 165 verloskundigen de Nederlandse opleiding voltooid. Daarnaast hebben 17 verloskundigen een gelijkstelling gekregen (tabel 15).

Tabel 15: Verdeling van de afgestudeerden naar jaar van voltooiing van de opleiding (of gelijkstelling) en plaats van opleiding (1994-2004)

Plaats van opleiding	'95	'96	'97	'98	'99	'00	'01	'02	'03	'04	'05
Amsterdam	28	1	26	34	28	28	35	32	35	37	46
Rotterdam	24	7	28	33	37	34	33	27	33	40	47
Maastricht	28	1	22	31	37	40	40	40	28	37	41
Groningen											31
Sub-totaal	80	9	76	98	102	102	108	99	96	114	165
Buitenland ¹	50	26	27	26	27	36	37	38	25	21	17
Totaal	130	35	103	124	129	138	145	137	121	135	182

¹ Gelijkstelling.

Werkzaamheden

Sinds de start van de NIVEL-registratie afgestudeerde verloskundigen in 1986 zijn 2.099 verloskundigen afgestudeerd of hebben een gelijkstelling gekregen. Van hen is circa 81% op 1 januari 2006 als praktiserend verloskundige werkzaam (tabel 16). Van de praktiserende verloskundigen is circa 48% werkzaam in een eigen praktijk of maatschap. Uit de tabel blijkt verder dat 16% klinisch werkzaam is, 7% in loondienst van een zelfstandig gevestigde verloskundige werkt en 8% waarneemster is. Tot slot heeft 2% een dienstverband bij een gezondheidscentrum, Stichting Thuisbevalling Nederland, of vergelijkbare instelling/stichting.

Tabel 16: Absolute en relatieve verdeling van de sinds 1987 afgestudeerde verloskundigen naar functie, op 1 januari 2006

	abs	%
-Eigen praktijk/maatschap	1.000	47,6
-In loondienst van gezondheidscentrum Stichting Thuisbevalling Nederland, of vergelijkbare instelling/stichting	51	2,4
-Klinisch werkzaam	335	16,0
-In loondienst van zelfstandig gevestigde verloskundige	139	6,6
-Waarneemster	169	8,1
-Nog niet/niet meer werkzaam	405	19,3
Totaal	2.099	100,0

Maken we onderscheid naar jaar van afstuderen, dan blijkt dat van de verloskundigen die in 2005 zijn afgestudeerd, op 1 januari 2006 een groot deel (85%) als praktiserend verloskundige werkzaam is (tabel 17).

Zo'n 15% werkt in een eigen praktijk of maatschap en 9% is klinisch werkzaam. Uit tabel 17 valt verder op te maken dat 19% in loondienst van een zelfstandig gevestigde verloskundige werkt en 36% waarneemster is. De overige 5% werkt in loondienst van een gezondheidscentrum, Stichting Thuisbevalling Nederland of een vergelijkbare instelling/stichting.

Tabel 17: Relatieve verdeling van werkzaamheden van pas afgestudeerde verloskundigen (of gelijkstelling) vanaf 1987, op 1 januari 2005 naar jaar van voltooiing van de opleiding

	0		1		2		3		4		5		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
1987	26	40,0	30	46,2	-	-	5	7,7	3	4,6	1	1,5	65	100,0
1988	32	45,1	25	35,2	-	-	12	16,9	0	0,0	2	2,8	71	100,0
1989	28	36,8	29	38,2	2	2,6	14	18,4	1	1,3	2	2,6	76	100,0
1990	35	37,6	37	39,8	1	1,1	12	12,9	5	5,4	3	3,2	93	100,0
1991	32	39,5	37	45,7	1	1,2	9	11,1	1	1,2	1	1,2	81	100,0
1992	28	33,7	34	41,0	2	2,4	13	15,7	2	2,4	4	4,8	83	100,0
1993	27	29,3	44	47,8	1	1,1	17	18,5	3	3,3	0	0,0	92	100,0
1994	26	27,1	45	46,9	1	1,0	19	19,8	1	1,0	4	4,2	96	100,0
1995	27	20,8	68	52,3	4	3,1	22	16,9	5	3,8	4	3,1	130	100,0
1996	12	33,3	13	36,1	3	8,3	7	19,4	0	0,0	1	2,8	36	100,0
1997	18	17,6	59	57,8	1	1,0	18	17,6	-	-	6	5,9	102	100,0
1998	15	12,1	84	67,7	2	1,6	19	15,3	4	3,2	-	-	124	100,0

Vervolg tabel 17

	0		1		2		3		4		5		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
1999	15	11,6	84	65,1	2	1,6	21	16,3	4	3,1	3	2,3	129	100,0
2000	18	12,4	83	57,2	7	4,8	21	14,5	11	7,6	5	3,4	145	100,0
2001	12	8,1	89	59,7	3	2,0	20	13,4	16	10,7	9	6,0	149	100,0
2002	17	11,3	76	50,3	3	2,0	37	24,5	9	6,0	9	6,0	151	100,0
2003	6	4,3	70	50,7	4	2,9	33	23,9	18	13,0	7	5,1	138	100,0
2004	4	2,6	65	42,2	5	3,2	19	12,3	20	13,0	41	26,6	154	100,0
2005	27	14,8	28	15,4	9	4,9	17	9,3	35	19,2	66	36,3	182	100,0

Toelichting functies:

0 = nog niet/niet meer werkzaam.

1 = eigen praktijk/maatschap.

2 = in loondienst van gezondheidscentrum, Stichting Thuisbevalling Nederland, of vergelijkbare instelling/stichting.

3 = klinisch werkzaam.

4 = in loondienst van een zelfstandig gevestigde verloskundige.

5 = waarnemster.

Zoekgedrag afgestudeerde verloskundigen

In dit deel van de brochure is informatie opgenomen over de arbeidsmarktsituatie van (sinds 1986) afgestudeerde verloskundigen die na hun opleiding nog niet als praktiserend verloskundige werkzaam zijn geweest (en daartoe de plannen niet hebben opgegeven) of alleen als waarnemster gewerkt hebben.

Aantal op zoek

Op 1 januari 2006 zijn er in totaal 129 afgestudeerde verloskundigen die na hun opleiding nog niet als praktiserend verloskundige werkzaam zijn geweest of alleen als waarnemster gewerkt hebben. Van hen is 63% op zoek naar een (andere) functie binnen de verloskunde of heeft plannen daartoe. Circa 36% van de afgestudeerde verloskundigen is niet op zoek.

Tabel 18: Zoeksituatie afgestudeerde verloskundigen, op 1 januari 2006

	Op zoek		Niet op zoek		Onbekend		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
Waarnemster	73	62,9	42	36,2	1	0,9	116	100,0
Niet-praktiserend ¹	8	61,5	5	38,5	-	-	13	100,0
Totaal	81	62,8	47	36,4	1	0,8	129	100,0

¹ Zowel aspirant verloskundigen, als verloskundigen met een andere functie binnen de verloskunde (bijv. beleid, echografist).

Van de 81 afgestudeerde verloskundigen die op de peildatum op zoek zijn naar een (andere) functie binnen de verloskunde of daartoe plannen hebben, is de meerderheid (90%) op 1 januari 2006 als waarnemster werkzaam. De overige afgestudeerde verloskundigen (10%) hebben op dat moment geen baan als praktiserend verloskundige.

Gewenste functie

Afgestudeerde verloskundigen die op 1 januari 2006 op zoek zijn naar een (andere) functie binnen de verloskunde of daartoe plannen hebben, zijn vooral op zoek naar een eigen praktijk of maatschap; 62% geeft aan zich op die manier te willen vestigen. Circa 9% wil als waarneemster (blijven) werken (tabel 19).

Tabel 19: Gewenste functie van afgestudeerde verloskundigen die op 1 januari 2006 op zoek zijn naar een (andere) functie binnen de verloskunde of plannen daartoe hebben

	Niet- praktiserend		Waar- neemster		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%
Gewenste functie:						
-Eigen praktijk/ maatschap	-	-	50	68,5	50	61,7
-Loondienst gzc, STBN, etc.	-	-	-	-	-	-
-Klinisch werkzaam	2	25,0	5	6,8	7	8,6
-Loondienst zelfst. gevest. verloskundige	1	12,5	6	8,2	7	8,6
-Waarneemster	3	37,5	4	5,5	7	8,6
-Geen voorkeur	2	25,0	5	6,8	7	8,6
-Onbekend	-	-	3	4,1	3	3,7
Totaal	8	100,0	73	100,0	81	100,0

Gewenste praktijkvorm

Van de 50 verloskundigen die op de peildatum naar een zelfstandige vestiging op zoek zijn of plannen hebben om naar een eigen praktijk op zoek te gaan, blijken er 39 een voorkeur voor een groepspraktijk te hebben. Eén van de 50 verloskundigen is op zoek naar een solopraktijk en drie naar een duopraktijk. Zes verloskundigen hebben geen voorkeur en van één verloskundige is onbekend wat de gewenste praktijkvorm is.

Fulltime of parttime

Van alle verloskundigen die op de peildatum op zoek zijn naar een (andere) functie binnen de verloskunde of plannen daartoe hebben, werkt 63% graag fulltime en 21% parttime. Circa 16% heeft geen voorkeur of niets opgegeven.

Gewenste vestigingslocatie

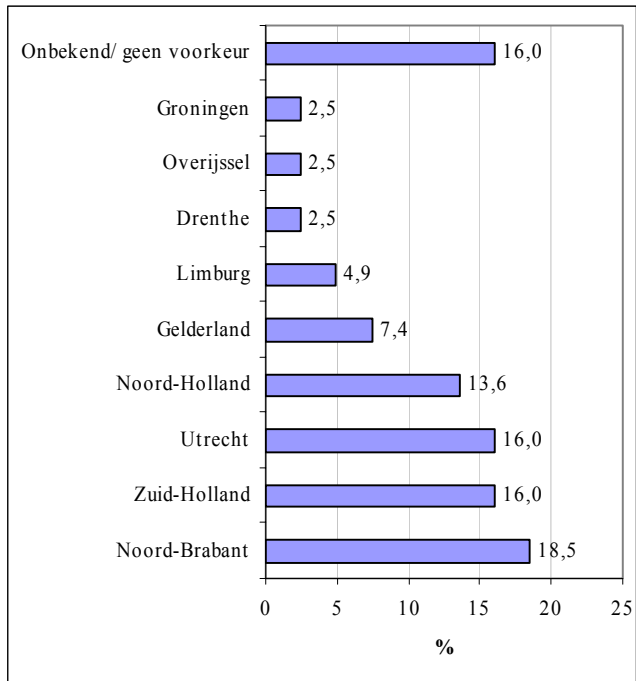
Wat de voorkeur voor het werken op het platteland of in de steden betreft, blijkt dat één op de vijf van de afgestudeerde verloskundigen die op de peildatum op zoek zijn naar een (andere) functie binnen de verloskunde, op het verstedelijkt platteland wil werken. 16% is het liefst in een kleine stad werkzaam en aan zowel de middelgrote als grote steden geeft 14% de voorkeur (tabel 20).

Tabel 20: Gewenste type gemeente waar afgestudeerde verloskundigen aan de slag willen gaan, op 1 januari 2006

	abs	%
-Platteland	4	4,9
-Verstedelijkt platteland	16	19,8
-Kleine steden	13	16,0
-Middelgrote steden	11	13,6
-Grote steden	11	13,6
-Onbekend/geen voorkeur	26	32,1
Totaal	81	100,0

Van alle provincies geniet de provincie Noord-Brabant de meeste voorkeur (figuur 5). Van de verloskundigen die op de peildatum op zoek zijn naar een (andere) functie binnen de verloskunde, wil 19% daar graag werken. De provincies Utrecht en Zuid-Holland volgen met 16%. Naast Flevoland, Friesland en Zeeland – deze worden helemaal niet genoemd – lijken de provincies Drenthe, Groningen en Overijssel (2%) het minst aantrekkelijk te zijn voor afgestudeerde verloskundigen die op zoek zijn.

Figuur 5: Gewenste provincie praktijkzoekende verloskundigen, op 1 januari 2006

4. SAMENVATTING

Ter afsluiting de voornaamste bevindingen uit de peiling van 1 januari 2006:

- Op 1 januari 2006 zijn er 2.197 werkzame verloskundigen in Nederland (inclusief waarneemsters). Van hen zijn er slechts 51 van het mannelijk geslacht. Dit percentage (2%) is de laatste jaren nauwelijks veranderd.
- De meerderheid van de verloskundigen is werkzaam in een eigen praktijk of maatschap (60%). Circa 21% is klinisch werkzaam.
- In 2005 hebben 91 verloskundigen zich in eigen praktijk of maatschap gevestigd en zijn 17 verloskundigen in loondienst van een gezondheidscentra, Stichting Thuisbevalling Nederland of een vergelijkbare instelling/stichting gaan werken. Daar staat tegenover dat 52 verloskundigen de praktijk hebben neergelegd. Per saldo is het aantal zelfstandig gevestigde verloskundigen in 2005 met 56 toegenomen.
- Van diegenen die zich in 2005 vestigden is 82% begonnen in een groepspraktijk.
- Verloskundigen worden gekenmerkt door een jonge leeftijdsopbouw: ruim 60% is jonger dan 40 jaar; 8% is ouder dan 55 jaar.
- Van de eerstelijns verloskundigen werkt 5% solo, 11% in een duopraktijk en 84% in een groepspraktijk. Van degenen die in een groepspraktijk werken, is 25% werkzaam in een praktijk met drie verloskundigen, 33% in een praktijk met 4 verloskundigen en werkt 42% in een praktijk met 5 of meer verloskundigen.
- Op 1 januari 2006 zijn er in Nederland 466 verloskundigenpraktijken. Het aandeel solopraktijken is afgenomen van 30% in 1995 tot 14% in 2005. Daarentegen is het aandeel groepspraktijken sterk gestegen van 36% in 1995 tot 65% in 2005.
- Op 1 januari 2006 bedraagt het aantal vrouwen in de leeftijd van 15 tot en met 39 jaar per eerstelijns verloskundige 1.740. De verloskundigendichtheid is het

- laagst in de plattelandsgebieden (2.708). De provincies met de laagste verloskundigendichtheid zijn Zeeland (4.959), Groningen (2.873) en Friesland (2.002).
- In 2005 hebben 165 verloskundigen hun opleiding voltooid en hebben 17 verloskundigen een gelijkstelling gekregen.
 - Van de in 2005 afgestudeerden is 85% op 1 januari 2006 werkzaam als verloskundige; 15% is werkzaam in een eigen praktijk of maatschap.
 - Op 1 januari 2006 zijn er 81 afgestudeerde verloskundigen op zoek naar een (andere) baan binnen de verloskunde. Van hen wil 62% zich zelfstandig vestigen, terwijl 9% als waarnemster werkzaam wil zijn.

5. BEGRIPPEN

Verloskundige - Medicus die op grond van de wet of regelgeving de bevoegdheid is verleend, de verloskunde als verloskundige uit te oefenen.

Afgestudeerde verloskundige - een verloskundige die de verloskundige opleiding (sinds 1986) heeft gevolgd en nog niet werkzaam is als verloskundige (en daartoe de plannen niet heeft opgegeven) óf alleen als waarneemster gewerkt heeft.

Gelijkstelling - Bevoegdheid, verleend aan een in het buitenland opgeleide verloskundige, om in Nederland de verloskunde uit te oefenen.

Zelfstandig gevestigde verloskundige - Verloskundige die een overeenkomst heeft met het ziekenfonds en alleen of in een maatschap een praktijk uitoefent. Verloskundigen die in een gezondheidscentrum werkzaam zijn, of voor Stichting Thuisbevalling Nederland of een vergelijkbare instelling/stichting werken, worden eveneens hiertoe gerekend.

Klinisch werkzame verloskundige - Verloskundige in dienstverband van een ziekenhuis.

Verloskundige in loondienst van een zelfstandig gevestigde verloskundige - Verloskundige die voor onbepaalde tijd bij (een) zelfstandig gevestigde verloskundige(n) werkt.

Waarneemster - Verloskundige die voor een bepaalde tijd werkzaam is bij (een) zelfstandig gevestigde verloskundige(n). In deze brochure worden met de term “waarneemster” zowel vrouwelijke als mannelijke verloskundigen bedoeld.

Solopraktijk - Praktijk van één eerstelijns verloskundige.

Duopraktijk - Praktijk van twee eerstelijns verloskundigen.

Groepspraktijk - Praktijk van drie of meer eerstelijns verloskundigen.

Vrouwen in de vruchtbare leeftijd - Vrouwen in de leeftijd van 15 tot en met 39 jaar.

Omgevingsadressendichtheid - Typologie van gemeenten waarin de mate van stedelijkheid is weergegeven. Deze maatstaf is gedefinieerd als de gemiddelde adressendichtheid binnen een cirkel met een straal van 1 km. Met de maatstaf wordt beoogd de mate van concentratie van menselijke activiteiten weer te geven. De omgevingsadressendichtheid van een gemeente is gedefinieerd als het gemiddelde van de omgevingsadressendichtheid van alle afzonderlijke adressen binnen de gemeente. Hierbij worden de volgende vijf categorieën onderscheiden (CBS):

Niet-stedelijke gemeenten:

Gemeenten met een omgevingsadressendichtheid van minder dan 500 adressen per km² (bijv. Lopik en Wieringen);

Weinig stedelijke gemeenten:

Gemeenten met een omgevingsadressendichtheid van 500 tot 1.000 adressen per km² (bijv. Rozendaal en Stadskanaal);

Matig stedelijke gemeenten:

Gemeenten met een omgevingsadressendichtheid van 1.000 tot 1.500 adressen per km² (bijv. Ede en Lelystad);

Sterk stedelijke gemeenten:

Gemeenten met een omgevingsadressendichtheid van 1.500 tot 2.500 adressen per km² (bijv. Apeldoorn en Gouda);

Zeer sterk stedelijke gemeenten:

Gemeenten met een omgevingsadressendichtheid van 2.500 adressen of meer per km² (bijv. Amsterdam en Delft).